2024/1645

6.6.2024

NÕUKOGU OTSUS (EURATOM) 2024/1645,

30. mai 2024,

mis käsitleb seisukohta, mis võetakse Euratomi nimel energiaharta konverentsil

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 101 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom) sõlmis energiaharta lepingu (edaspidi „leping“) nõukogu ja komisjoni otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom [1] ning see jõustus 16. aprillil 1998.

(2) Kuna lepingut ei ole alates 1990. aastatest oluliselt ajakohastatud, jäi see üha enam ajast maha.

(3) 2019. aastal pidasid lepinguosalised (edaspidi „lepinguosalised“) läbirääkimisi, mille eesmärk oli lepingut ajakohastada, et viia see kooskõlla Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015 vastu võetud Pariisi kokkuleppe põhimõtetega, kestliku arengu nõuetega ja kliimamuutuste-vastase võitlusega, samuti investeeringute kaitse tänapäevaste standarditega.

(4) 24. juunil 2022 toimunud *ad hoc* konverentsil jõudsid lepinguosalised põhimõttelisele kokkuleppele ajakohastatud lepingu teksti suhtes ja viisid sellega läbirääkimised lõpule, ilma et see mõjutaks lepinguosaliste lõplikku hinnangut. Läbirääkimiste tulemus kavatseti vastu võtta 22. novembril 2022 toimunud energiaharta konverentsi 33. istungil.

(5) Lepingu artikli 34 kohaselt võtab energiaharta konverents vastu lepingu muudatuste tekstid ning kiidab heaks lepingu lisade muudatused ja tehnilised muudatused.

(6) Energiaharta konverentsil on kavas võtta vastu lepingu kavandatud muudatused ning kiita heaks i) lepingu lisade kavandatud muudatused ja tehnilised muudatused, ii) otsuste, deklaratsioonide ja kokkulepete kavandatud muudatused ning iii) lepingu muudatuste ning selle lisade muudatuste ja tehniliste muudatuste jõustumist ja ajutist kohaldamist käsitlev otsus. Eeldatakse, et konverents esitab kavandatud muudatused uuesti vastuvõtmiseks 2024. aasta jooksul.

(7) Koos käesoleva ettepanekuga esitas komisjon nõukogu otsuse ettepaneku, millega Euratom taganeb energiaharta lepingust ning mis võetakse vastu käesoleva ettepanekuga samal ajal.

(8) On asjakohane, et Euratom ei hääleta energiaharta konverentsil lepingu kavandatud muudatuste üle ning määrab kindlaks seisukohad, mille võtavad lepinguosalised liikmesriigid Euratomi pädevusse kuuluvates küsimustes. See ei piira pädevuste jaotust Euratomi ja liikmesriikide vahel ega mis tahes tulevast koordineerimist pärast Euratomi taganemist lepingust.

(9) Konverentsi otsuste eelnõudes lepingu ajakohastamise kohta nähakse ette, et mõningaid lepingu muudatusi ning lepingu lisade muudatusi kohaldatakse ajutiselt alates lepinguosaliste määratud kuupäevast, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline sellest loobub, tehes kindlaksmääratud tähtaja jooksul sellekohase deklaratsiooni. Seetõttu peaks Euratom võtma seisukoha ajakohastatud lepingu ajutise kohaldamise kohta. Tingimusel, et energiaharta konverents võtab ajakohastatud lepingu vastu, võib nõukogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 5 võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse ajutise kohaldamise kohta. Kui nõukogu ei ole sellist otsust vastu võtnud kaks nädalat enne ajutisest kohaldamisest loobumisest teatamise tähtaega, peaks komisjon lepingu hoiulevõtjale teatama, et liit ja Euratom loobuvad ajutisest kohaldamisest. See ei piira ajakohastatud lepingu ajutise kohaldamise kestust liidu ja Euratomi poolt juhul, kui nõukogu võtab vastu sellekohase otsuse.

[1] Nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsus (98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom), mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolli sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1).

(10) Lepingu kavandatud muudatustega hõlmatud valdkonnad kuuluvad suures osas Euratomi ainupädevusse. Energiaharta konverentsil osalevad lepinguosalistest liikmesriigid peaksid võtma seisukoha, mis ei takista ajakohastamise vastuvõtmist lepingu kavandatud muudatuste kaudu.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Energiaharta lepingu (edaspidi „leping“) artikli 36 lõike 7 kohaselt ei kasuta Euratom oma õigust hääletada energiaharta konverentsil lepingu kavandatud muudatuste üle.

2. Energiaharta konverentsil osalevad lepinguosalistest liikmesriigid hääletavad järgmiselt:

a) takistamata lepingu kavandatud muudatuste vastuvõtmist konverentsi poolt;

b) takistamata lepingu lisade kavandatud muudatuste ja tehniliste muudatuste heakskiitmist;

c) takistamata otsuste, deklaratsioonide ja kokkulepete kavandatud muudatuste heakskiitmist ning

d) takistamata lepingu muudatuste ning selle lisade muudatuste ja tehniliste muudatuste jõustumist ja ajutist kohaldamist käsitleva otsuse heakskiitmist.

Artikkel 2

Kui nõukogu ei ole ajakohastatud lepingu ajutist kohaldamist käsitlevat otsust vastu võtnud kaks nädalat enne ajutisest kohaldamisest loobumisest teatamise tähtaega, teatab komisjon lepingu hoiulevõtjale, et liit ja Euratom loobuvad ajutisest kohaldamisest.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 30. mai 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

T. VAN DER STRAETEN